

X 92.

1371 september 26.

Ekholmen.

Finvid Finvidsson säljer till ärlig man Lars Ingebjörnsson 1 markland jord i Önsta (i [Västerås-] Lundby socken) i Tuhundra (härad) i Västmanland, vilken jord (hans svärfar) riddaren Gustaf Arvidsson tidigare ägt och som Finvid ärvt efter sina framlidna barn Magnus och Birgitta. Köpesumman uppgår till 100 mark svenska pgr i så gott mynt, att 6 mark pgr utgöra 1 mark silver, och säljaren erkänner sig därav ha uppburit hälften. Lars och hans arvingar skola fritt förfoga över godsen, och Finvid förbinder sig och sina arvingar att, om någon gör anspråk på marklandet ifråga, hemula detta enligt landslag.

Brevet beseglas bl. a. av Karl Ulfsson, lagman i Uppland, Magnus Finvidsson, lagman i Södermanland, och kyrkoherden Ragnvald i Torstuna.

Orig. på perg. (22,7 × 14,3, uppveck 2,4 cm; 16 rader), Sv. Riksark. (= RPB 1009), med senmedeltida arkivsignum för brev, som tillhört Folke Gregersson [Lillie]; se DS X 91. — Handstilen återfinnes även i DS X 93, 102, 103 och 110. Till denne skrivares egenheter hör att avsluta praktiskt taget varje rad med punkt samt att främst i början av ord skriva isynnerhet långa s och f men också h och k med dubbla staplar. Vid utgivningen av dessa brev återges nämnda begynnelsebokstäver med S, F, H och K (jfr skrivarens bruk av versalerna A, E, J, N och T), under det att punkterna i radslut uteslutits och ersatts med konsekvent insatta radskillnadstecken.

Jfr fastefullmakten av samma datum (DS X 93) samt köpebrevet DS X 91.

Alla them thetta breff høra æller See helssar Jach Finwidh Finwidzson · kærlecha medh gudhe · Thet skal allom ' mannom witerlect waara Swa Epterkomandom · Som theem nw nær æro · at Jach hawer saalt ærlecho · manne laurinze jngebyornsson Eet march landh jordh · jnnan ødhnastom j twemhundrom j westmanna landh ' liggjande · Fore hundratha marcher Swenska pæninga Swa goot mint at Seex marcher pæninga göra Ena ' march lødhogha · aff hwilkom pæningom Jach kennez mich hawa · hælfteña wpporet¹ ok · fore thet ' mera swa wisso taket som mich wæl wppa nøgher · hwilka Jordh herra gødzstaff arwidzson aatte ' ok Jach epter min baarn magnus ok byrghetto · gudh therra siel hawe · Erffthe · hwar Fore afhender ' Jach mich ok minom arwom · thessa Fornempdo jordh them Sama laurinze jngebyornsson ok hans ' arwom andwarthande · medh hws · aker · ængh · skogh · ok allom tellaghom jnnan waato æller thørrø ' Engo wndan takno · til Ewærdhlecha ægho · sælia æller Skipta epter Sinom Egnom wilia [,] ok binder ' jach mich tel ok mina arffa · laurinze ok hans arwom tel hemol Standa · vm thetta fornempda ' march landh jordh · fore allom them ther maa wppa taala · Epter thy Som landz laagh Sigia / Tel ' witnez ok mere stadfestelsse thessa køøpp · bedhez Jach hedherlecha manna Jnsigle · herra · karls · wlpson lagman j wplandom · magnusa Finwidzson lagman j sudhermanna landh · herra Rangwalds · jnnan thorstunom kyrkio herra · ok byorns Niclisson aff winagarnom medh mino Egno jnsigle · Scriptum Ekholm · Anno dominj M^occc^olxxprimo · feria Sexta proxima ante Festum beati michaelis.

På baksidan: ødnistum j markam terre

... (ankare) (arkivsignum, se ovan)

Sigill: nr 1 av ofärgat vax, omskriften något otydlig (delad sköld, övre fältet kluvet; jfr annat ex. vidhängt brev 1378 15/5 = RPB 1339): + S' Finwidi : Finvi[d]son; av nr 2 återstår endast obetydligt fragment av remsan; nr 3 fragment av ofärgat vax (kluven sköld, i högra fältet ett lejon, i vänstra en halv lilja; jfr DS X 22): [+ S' Magni ·] Vinnel[sen]; nr 4 av ofärgat vax, i påse av rött linne, något skadat (fyrstyckad sköld under hjälm prydd med fänikor; jfr annat ex. vidhängt brev 1371 6/11 = DS X 102): + S' · Ragva[ldi :] Petri : presbiteri; av nr 5 återstår nu endast remsan.

Ännu på Brocmans tid var sig. nr 5 i behåll och uppvisade enligt Brocm. Diplomatarium II, fol. 422v (VHAA:s dep. i Sv. Riksark.), sjuuddig stjärna i sköld och hade omskriften "S' BERONIS N. . . .". Jfr dock ex. vidhängt 1358 21/7 (DS 5947).

¹ D. v. s. upburit.

X 93. 1371 september 26. Ekholmen.

Finvid Finvidsson ger (lagmansdomhavanden) Finvid Magnusson i Västmanland fullmakt att å hans vägnar lämna ärlig man Lars Ingebjörnsson fasta på det markland jord i Önsta i Tuhundra (härad), som brevtfärdaren genom öppet brev (DS X 92) upplåtit till sagde Lars, och att enligt landslag överföra äganderätten till köparen och dennes arvingar.

Orig. på perg. (20,4×7,1 cm; 7 rader), Sv. Riksark. (= RPB 1010). — Om skrivaren se DS X 92.
Jfr köpebrev av samma datum på andra gods i Önsta (DS X 91).

Thet See allom witerlect ok kunnocst Som thetta breff høra æller See at Jach Finwidh Finwidzson · hawer^a ' giwet fult waldh ok mact · Finwidhe magnuson · jnnan westmanna landh byggiande · at giwa ærlechom ' maan laurinze Jngebyornsson faasta a mina weghna · wppa Eet march landh · jordh · Som jach hanom hawer ' laadet Epter thy miin open breff ludha som ther wppa giween æro · jnnan ødhnastom j twemhundrom ' liggjande · ok afhenda mich ok minom arwom · fornempda laurinze ok hans arwom tel Ewerdhlecha ' ægho epter thy Som landz lagh Sigia [.] jn Cuius rei testimonium Sigillum meum presentibus duxi apponendum ' · Scriptum Ekholm Anno dominj M^occlxxprimo · feria sexta proxima ante michaelis

Finvid Finvidssons sigill kvarsitter något skadat på den ur brevet skurna remsan (delad sköld, övre fältet klivet; jfr DS X 92): [S]' Finwidi : Finv[idson].

^a Härefter i radslut gi- ms (jfr följande giwet).

X 94. 1371 september 27. Lödöse.

Konung Magnus överlåter, med samtycke av sin son konung Håkan, genom laga skötning sitt arvegods Årnäs (i Forshems socken) till biskop Nils i Skara och domkyrkan därstädes, och gäldar härmed det lån på 1 000 mark pgr i gängse svenskt mynt, som biskopen medgivit konungen före dennes fångenskap.

Orig. [A] på perg. (19,1×10, uppveck 2,2 cm; 12 rader), Sv Riksark. (= RPB 1011).

Avskrifter: [B] i vidimation av ärkebiskop Birger i Uppsala 1378 28/7 (RPB 1358); [C] i Registrum Ecclesie Sca-rensis, cod. A 16, fol. 20 r-v, nr 43, Sv. Riksark.; [D] i vidimation i påven Urban VI:s bulla, vari konung Magnus' gåvobrev stadfästes, daterad 1379 30/9, i avskrift i cod. A 16, fol. 20 v—21 r, nr 44, Sv. Riksark. — Avskrift o. 1600, efter en kopia, i De la Gardie-samlingen, Släktarkiven: Sture vol. 2, "Sturarnes Copiebok", pag. 66, nr 30, Lunds univ.-bibl. (Närmast följer där en avskr. av synebrev dat. Årnäs 1509 9/9 efter det ena orig. på perg., nu i Sv. Riksark.).

Tryckt: De la Gardiska Archivet II (1832) s. 14—16, efter Sturarnes Copiebok.

Om Årnäs se I. Lundahl, Det medeltida Västergötland (1961) s. 111.